

Tereza HRDLIČKOVÁ, Projekt ve výuce dějepisu na gymnáziích v Ústeckém kraji. Diplomová práce PF JU, České Budějovice 2011, 90 s., 15 s. textových a tabulkových příloh.

Posudek vedoucí diplomové práce:

Autorka si za téma diplomové práce zvolila problematiku realizace projektů v dějepisném vyučování na krajem zřizovaných gymnáziích Ústeckého kraje včetně přínosů a negativ, které tato výuka přináší z pohledu žáků i učitelů.

Za zdařilou považuji zvolenou strukturu práce, která je rozdělena do čtyř částí. V první, teoretičtější zaměřené části se autorka snaží s využitím dostupné literatury o vymezení pojmů projekt, projektová metoda, projektová výuka a projektové vyučování, které nejsou v odborné literatuře jednoznačně definovány (zejména pojem projekt). Dále zde diplomantka popisuje fáze projektu a různá hlediska klasifikace projektů. Po stručném pojednání o historii projektové výuky včetně českého prostředí je závěr první části práce věnován podobě projektové výuky v České republice po roce 1989 a možnostem, které skýtá realizace projektů při naplňování vzdělávacích cílů školské reformy.

Po všeobecněji zaměřené první části se od druhé části práce autorka zaměřuje již na problematiku realizace projektů v dějepisném vyučování na gymnáziu. Druhá část práce je věnována nabídce projektů pro školní dějepis. Ačkoliv výčet nabízených projektů není vyčerpávající, oceňuji její schopnost orientovat se v často nepřehledné nabídce, ke které neexistuje centrální databáze ani rozsáhlejší teoretické zpracování.

Těžiště práce spatřuji v empirickém průzkumu na gymnáziích zřizovaných Ústeckým krajem. Za základní cíle průzkumu si diplomantka stanovila jednak zjištění, zda jsou v dějepisném vyučování na gymnáziích zřizovaných Ústeckým krajem uplatňovány projekty, jednak posouzení jejich úspěšnosti z hlediska rozvoje a naplňování klíčových kompetencí. Dále se snažila zodpovědět následující otázky:

- Z jakého důvodu pedagog zařazuje/nezařazuje projekt do hodin dějepisu?
- Jak dlouho trvala/trvá realizace konkrétního dějepisného projektu?
- Jaká témata z jakého časového období jsou volena?
- Jakým tématům by dali žáci při tvorbě projektu přednost?
- Uplatňuje se projekt častěji v rámci běžných hodin dějepisného vyučování nebo během hodin dějepisných seminářů?
- Kdo přichází s návrhem projektu?
- Jaké přínosy měla pro žáky práce na projektu? Jak hodnotí žáci možné využití získaných poznatků, vědomostí a dovedností v budoucnosti.
- Vidí učitelé v tvorbě dějepisného projektu nějaké výhody?

Autorka zvolila vzhledem k stanoveným cílům vhodné metody a techniky průzkumu a díky pečlivosti a pracovitosti získala, i přes obtíže s navazováním kontaktů s oslovenými školami, zajímavá zjištění. Patří k nim odpovědi na základní otázky - zjištění, že projekty jsou ve výuce na gymnáziích zřizovaných Ústeckým krajem uplatňovány, ale zcela ve výuce nezdomácněly a že z hlediska rozvoje klíčových kompetencí jsou úspěšné. Dále průzkum potvrdil například klíčovou roli volby tématu pro úspěšnost projektu a význam projektové výuky pro rozvoj komunikativních dovedností žáků. Zajímavá byla i zjištění, že žáci lépe hodnotili projekty, jejichž témata byla volena z regionálních dějin a také projekty, do kterých nebyla zapojena celá třída, nýbrž pouze zájemci či žáci dějepisných seminářů. Autorka také zjistila pořadí témat, která by žáci při opětné realizaci projektu uvítali. Nejvíce žáků preferovalo téma *každodenní život, jak žili lidé v dějinách*, dále to byla témata *sport* a *kultura (obecně + móda + hudba + vzdělanost - vývoj školství)*. Domnívám se, že by poněkud větší pozornost měla být v rámci průzkumu věnována obtížím, se kterými se učitelé při projektové výuce setkávají.

Čtvrtou část práce tvoří dva autorčiny konkrétní náměty dějepisných projektů. Při volbě jejich tématu využila diplomantka zjištění, získaná v empirickém průzkumu (preferance témat) a regionální specifika Ústeckého kraje.

Oceňuji stylistickou, jazykovou a gramatickou úroveň i péči autorky o formální stránku práce. Největší přínos pak spatřuji v tom, že práce přináší zajímavé poznatky k modernímu, někdy až „módnímu“, ale teoreticky nepříliš zpracovanému tématu projektové výuky na gymnáziu. Za zdařilou považuji snahu autorky pečlivě vážit vhodnost, efektivitu a výsledky realizace projektové výuky a úsilí postihnout její klady a zápory.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji diplomovou práci klasifikovat stupněm výborný.

PhDr. Jana Zahradníková

Historický ústav FF JU

České Budějovice 18. 1. 2012